

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 6.11.2007
COM(2007) 651 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

dėl saugumo, susijusio su sprogmenimis, didinimo

{SEC(2007) 1421}

{SEC(2007) 1423}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

dėl saugumo, susijusio su sprogmenimis, didinimo

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮVADAS

Europos Sąjunga yra erdvė, kuri vis labiau atsiveria ir kurioje išorės ir vidaus saugumo aspektai yra glaudžiai susiję. Tai erdvė, kurioje vis didėja savitarpio priklausomumas, sudarantis sąlygas laisvam asmenų, idėjų, technologijų ir išteklių judėjimui. Todėl šia erdve gali piktnaudžiauti teroristai, siekdami savo kėslų. Šitaip jau buvo piktnaudžiauta. Sužlugdyti birželio 29 ir 30 d. išpuoliai Londone ir Glazge, taip pat su terorizmu susiję sulaikymai Vokietijoje, Danijoje ir Austrijoje priminė apie grėsmę. Šiuo atžvilgiu suderinti kolektyviniai Europos veiksmai vadovaujantis solidarumo dvasia būtini kovojant su terorizmu.

Sprogstamieji įtaisai – dažniausiai teroristiniuose išpuoliuose naudojami ginklai, dėl kurių per pastaruosius 50 metų nukentėjo daugiausia teroristinių išpuolių aukų. Todėl su sprogmenimis susijusio saugumo didinimas ir sprogstamųjų įtaisų gamybos teroristams apsunkinimas buvo ir yra Europos Sąjungos prioritetas.

2004 m. kovo 25 d., iš karto po išpuolių Madride, Europos Vadovų Taryba savo Deklaracijoje dėl kovos su terorizmu nustatė prioritetinį poreikį „užtikrinti, kad teroristų organizacijos ir grupės nuolat jaustų didelį savo veiklai reikalingų sudedamųjų dalių stygių“. Europos Vadovų Taryba ypač pabrėžė, kad „būtina užtikrinti didesnę šaunamųjų ginklų, sprogmenų, bombų gamybos įrangos ir teroristinius išpuolius rengti padedančių technologijų saugumą“.

Atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos deklaraciją, Komisija 2005 m. liepos 18 d. priėmė komunikatą „Dėl priemonių, skirtų užtikrinti didesnę saugumą, susijusį su sprogmenimis, detonatoriais, bombų gamybos įranga ir šaunamaisiais ginklais“¹. Viena iš pagrindinių šiame komunikate paskelbtų priemonių buvo Komisijos ketinimas parengti ES veiksmų planą saugumui, susijusiam su sprogmenimis ir šaunamaisiais ginklais, didinti remiantis ekspertų grupės rekomendacijomis.

Subūrus Saugumo, susijusio su sprogmenimis, ekspertų grupę, kurioje dalyvavo atitinkamų suinteresuotųjų šalių, įskaitant pramonę ir valdžios institucijas, atstovai, pradėtas daugelio suinteresuotųjų šalių dialogas, kuriame dalyvavo tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių atstovai. Ekspertų grupė, kuri dirbo keturiomis atskiromis darbo grupėmis pirmtakų, tiekimo grandinės, aptikimo ir visuomenės saugumo klausimais, darbą baigė 2007 m. birželio mėn. parengusi ataskaitą, kurioje pateikė 50 rekomendacijų priemonėms, skirtoms su sprogmenimis susijusiam saugumui ES didinti.

Remdamasi ekspertų grupės ataskaita, Komisija parengė išsamų Saugumo, susijusio su sprogmenimis, didinimo veiksmų planą, kuriame nagrinėjami visi saugumo aspektai ir kuris iš

¹ COM(2005) 329 galutinis.

esmės pagrįstas viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimu atsižvelgiant į viešojo ir privačiojo sektorių dialogą saugumo srityje. Tam tikrose srityse reikia aiškiai atskirti viešojo ir privačiojo sektorių veiklą, todėl į veiksmų planą taip pat įtrauktos naujos specializuotų tarnybų valstybėse narėse bendradarbiavimo priemonės.

2. TIKSLAS

Strateginis Saugumo, susijusio su sprogmenimis, didinimo veiksmų plano tikslas – užkirsti kelią teroristams naudoti sprogstamuosius įtaisus ES, apsaugoti visuomenę nuo išpuolių naudojant sprogstamuosius įtaisus grėsmės, atsižvelgiant į daugelį ūkinės veiklos sričių, kuriose sprogmenys ir pirmtakai naudojami visų labiau.

3. TAIKYMO SRITIS

Veiksmų plane visų pirma nagrinėjami saugumo klausimai. Nors juo nesiekama spręsti saugos problemų, jame pasiūlyta kai kurių rūšių veikla gali būti svarbi saugos požiūriu.

Sprendžiant terorizmo grėsmės problemą svarbus visapusiškas požiūris, todėl veiksmų planas skirtas tiek pačių sprogmenų, tiek sprogmenų pirmtakų klausimams. Jame dėmesys taip pat skirtas teisėtai ir neteisėtai gaminamiems sprogmenims.

4. STRUKTŪRA

Kovojant su terorizmu būtinas visapusiškas požiūris ir visapusiškas viešojo ir privačiojo sektorių dalyvavimas.

Prevencija, aptikimas ir reagavimas – ES požiūris į su sprogmenimis susijusį saugumą turėtų būti paremtas veikla šiose pagrindinėse srityse. Jose turėtų būti numatytos specialios priemonės, skirtos sprogmenų pirmtakams, tiekimo grandinei (sandėliavimui, transportavimui, susekamumui) ir sprogmenų aptikimui. Be to, veikla visose šiose srityse turėtų būti papildyta ir susieta horizontaliai taikomomis su visuomenės saugumu susijusiomis priemonėmis.

Jeigu įgyvendinant veiksmų planą reikėtų priimti bet kokias konkrečias teises priemones, jos pirmiausia bus išsamiai apsvaistytos ir priimtos tik teigiamai įvertinus jų ekonominę naudą.

5. PIRMTAKAI

Bendrai kalbant, sprogmenų pirmtakai apima bet kokius cheminius junginius arba elementus, kuriuos chemine reakcija arba keliomis reakcijomis galima paversti sprogiuoju junginiu. Nustatyti keli pirmtakai, kurie turi būti nagrinėjami prioritetine tvarka. Šiuo metu tai yra šios medžiagos:

acetonas	citrinų rūgštis	vandenilio peroksidas	kalio chloratas ir perchloratas
amonio nitratas (trašos)	heksametilentetraminas	nitrato rūgštis	kalio nitratas
amonio nitratas (techninis)	druskos rūgštis	nitrometanas	natrio chloratas
			sieros rūgštis

Šis pirmtakų sąrašas prireikus turėtų būti papildytas.

6. HORIZONTALIOSIOS PRIEMONĖS

Europos Sąjungos, jos piliečių ir gyventojų saugumas priklauso nuo valstybių narių, ES institucijų ir visų kitų susijusių suinteresuotųjų šalių veiksmingo bendradarbiavimo bei jų veiklos koordinavimo.

Jau nemažai nuveikta su sprogmenimis susijusio saugumo srityje tiek valstybėse narėse, tiek ES lygmeniu. Vis dėlto tam tikrose srityse galima padaryti daugiau, kad pagerėtų keitimasis informacija, būtų skleidžiama geroji patirtis, kuriami koordinavimo mechanizmai ir imamasi bendrų veiksmų konkrečiais klausimais. Tai sritys, kuriose ES gali suteikti didelę paramą valstybėms narėms sprendžiant saugumo klausimą.

Du horizontalieji prioritetai su sprogmenimis susijusio saugumo srityje yra:

- keitimosi informacija laiku ir keitimosi gerąja patirtimi gerinimas;
- su sprogmenimis susijusių mokslinių tyrimų skatinimas.

6.1. Keitimosi informacija laiku ir keitimosi gerąja patirtimi gerinimas

Valstybių narių dalijimasis informacija ir gerąja patirtimi turi būti ES pastangų didinti su sprogmenimis susijusį saugumą pamatas.

Pirma, turėtų būti įdiegta sprogmenims skirta išankstinio perspėjimo sistema, kuri atitinkamoms valdžios institucijoms valstybėse narėse teiktų informaciją apie tiesioginę grėsmę, sprogmenų vagystes, detonatorių vagystes, tam tikrų pirmtakų vagystes, įtartinus sandorius, taip pat apie atrastus naujus veikimo būdus.

Antra, turėtų būti sukurta ir remiama Europos bombų duomenų sistema – bendra ES priemonė, kuri atitinkamoms valdžios įstaigoms ES ir valstybių narių lygmeniu suteiktų galimybę naudotis informacija apie sprogmenis ir su sprogmenimis susijusius incidentus.

Sistema turėtų veikti ištisą parą, septynias dienas per savaitę; galimybė ja naudotis turėtų būti suteikta šioms tarnyboms (priklausomai nuo atitinkamų nacionalinių įgaliojimų): policijai, muitinei, sienos apsaugos tarnybai, saugumo tarnyboms, kariuomenei (nacionalinėms gynybos pajėgoms). Valstybių narių lygmeniu turėtų veikti 27 nacionaliniai bombų duomenų centrai, kurie atliktų nacionalinių kontaktinių centrų funkciją.

Visos atitinkamos su sprogmenimis susijusio saugumo srityje dirbančios suinteresuotosios šalys toliau turėtų dalytis praktika, žiniomis ir gerąja patirtimi. Šiuo tikslu kas dveji metai turėtų būti organizuojama konferencija visais svarbiais su sprogmenimis susijusio saugumo klausimais.

Be to, turėtų būti pradėtas dialogas su sprogmenimis susijusio saugumo klausimais su išorės partneriais. Dalijimasis gerąja patirtimi ir skatinimas didinti saugumo standartus už ES sienų – tokios priemonės turėtų būti svarbus ES pastangų užtikrinti su sprogmenimis susijusį saugumą elementas. Išorės bendradarbiavimo srityje dėmesys visų pirma turėtų būti skirtas ES kaimynėms.

6.2. Su sprogmenimis susijusių mokslinių tyrimų skatinimas

Didinant ES gebėjimą reaguoti į grėsmę saugumui itin svarbus vaidmuo tenka saugumo moksliniams tyrimams. Todėl investicijos į mokslinius tyrimus turėti būti laikomos prioritetu.

Jau dabar galima išskirti keletą prioritetinių mokslinių tyrimų sričių:

- savadarbiai sprogstamieji įtaisai ir jų savybės;
- sprogmenų ir pirmtakų aptikimas, taip pat aptikimas naudojant priedus. Ši sritis turėtų apimti mokslinius tyrimus siekiant pagerinti aptikimą (prieš sprogimą) ir priedų naudojimą susekimo tikslais (prieš sprogimą ir po jo);
- mobilieji sprogmenų tikrinimo komplektai;
- savadarbių sprogstamųjų įtaisų aptikimas oro uostuose. Ypatingas dėmesys skiriamas skystų sprogstamųjų medžiagų aptikimui siekiant sukurti aptikimo būdus, kurie leistų palaipsniui pradėti naudoti naują tikrinimo įrangą pavojingiems skysčiams aptikti nepaisant jų kiekio.
- techniniai sprendimai, leidžiantys valstybių narių valdžios institucijoms trukdyti mobilųjį telefono ryšį vietovėse, kuriose kyla teroristinių išpuolių grėsmė. Patvirtinta, kad mobilieji telefonai gali būti naudojami sprogmenims detonuoti, todėl turėtų būti įmanoma laikinai sutrukdyti mobilųjį telefono ryšį konkrečioje vietovėje, kad būtų sutrukdyta detonuoti sprogmenis nuotoliniu būdu;
- inhibitoriai, kuriais galima papildyti sprogmenų pirmtakus.

Moksliniai tyrimai su sprogmenimis susijusio saugumo srityje neturėtų apsiriboti pirmiau minėtomis sritimis. Prioritetus būtina reguliariai peržiūrėti. Be to, reikia pagerinti valstybių narių keitimąsi informacija, kad būtų išvengta bereikalingo veiksmų dubliavimo.

Mokslinių tyrimų slaptumo aspektą būtina visada nuodugniai išanalizuoti ir nuspręsti, kam turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su tyrimų rezultatais. Tam tikrose srityse slaptumas bus itin svarbus.

7. PREVENCIJA

Didinant su sprogmenimis susijusį saugumą esminis vaidmuo tenka prevencinėms priemonėms. Prevencijos srityje galima taikyti labai įvairias priemones tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu.

Kalbant apie pirmtakus, prioritetinėms veiksmų sritims priklauso: tam tikrų cheminių medžiagų kontrolės gerinimas, darbuotojų informuotumo didinimas ir įtartinų sandorių nustatymas.

Kalbant apskritai apie sprogmenų sritį, reikia spręsti saugumo, susijusio su visa tiekimo grandine klausimus. Sprogmenų gamybos, sandėliavimo, transportavimo ir susekamumo klausimai turėtų būti sprendžiami nedelsiant, kad sumažėtų sprogstamųjų medžiagų ir sprogstamųjų įtaisų grobstymas, neteisėtas pasisavinimas bei vagystės arba kad būtų sušvelnintas tokių veiksmų sukeltas poveikis. Šioje srityje jau taikoma keletas priemonių. Šias priemones reikia sustiprinti specialiais į saugumą orientuotais veiksmais.

Todėl pagrindiniai prioritetai prevencijos srityje yra:

- darbuotojų informuotumo apie pirmtakus gerinimas;
- sprogmenų pirmtakų, kuriais prekiaujama rinkoje, reglamentavimo gerinimas;
- su pirmtakais susijusių sandorių kontrolės gerinimas;
- sprogmenų ir pirotechnikos gaminių, kuriais prekiaujama rinkoje, kontrolės gerinimas;
- su sprogmenimis susijusių objektų saugumo gerinimas;
- darbuotojų tikrinimo saugumo tikslais gerinimas;
- sprogmenų transportavimo saugumo gerinimas;
- informacijos, kaip neteisėtai pagaminti sprogmenis, teikimo ir kokybės mažinimas.

7.1. Darbuotojų informuotumo apie pirmtakus gerinimas

Teisėsaugos tarnybų patirtis rodo, kad vienas iš veiksmingiausių būdų kovoti su neteisėta veika – pasitelkti darbuotojų budrumą – tai ypač veiksminga nustatant įtartinus sandorius ir vagystes.

Verslo įmonės ir valdžios institucijos pirmiausia turėtų pasirūpinti, kad su pirmtakais dirbantys darbuotojai būtų informuoti apie saugumo problemas. Darbuotojų, dirbančių su pirmtakais visoje tiekimo grandinėje, įskaitant gamintojus, preparatų gamintojus, platintojus ir mažmenininkus, informuotumas turėtų būti didinamas rengiant specialias informavimo kampanijas.

7.2. Sprogmenų pirmtakų, kuriais prekiaujama rinkoje, reglamentavimo gerinimas

Antroji prioritetinga prevencijos priemonė yra geresnis pirmtakų, kuriais prekiaujama rinkoje, reglamentavimas keičiant arba ribojant atitinkamų cheminių medžiagų sudėtį. Reikėtų imtis priemonių, kad būtų apsunkintas tam tikrų pirmtakų naudojimas savadarbiams sprogstamiesiems įtaisams gaminti, bent jau kad jų negalėtų panaudoti mažiau patyrę teroristai ir neprofesionalūs bombas gaminantys asmenys.

Todėl reikėtų nustatyti sistemą siekiant apsvarstyti ir parengti rinkoje parduodamų sprogmenų pirmtakų reglamentavimą. Turėtų būti įsteigtas Nuolatinis ekspertų komitetas, kuriam būtų pavesta nustatyti su įvairiais pirmtakais susijusią riziką ir rekomenduoti Komisijai imtis atitinkamų veiksmų, atsižvelgiant į įvairių priemonių proporcingumą ir sąnaudas. Šiose rekomendacijose galėtų būti numatytas tam tikrų pirmtakų koncentracijos ribojimas, pardavimo draudimas, pakaitinių svarbiųjų medžiagų ir mokslinių tyrimų prioritetų nustatymas.

Viena iš Nuolatinio komiteto užduočių būtų išsamiai apsvarstyti toliau nurodytus klausimus ir prireikus stebėti specialių priemonių įgyvendinimą:

- (a) Tinkamų priedų kūrimas ir skatinimas naudoti šiuos priedus pirmtakams, kad pirmtakų techniškai nebūtų įmanoma panaudoti sprogmenims.
- (b) Galutiniams vartotojams parduodamų tam tikrų pirmtakų koncentracijos ribojimas.
- (c) Visiškas koncentruotų stiprių rūgščių pardavimo uždraudimas ES vartotojų rinkose (neprofesionalių vartotojų rinka), jeigu yra pakaitinis produktas, visų pirma: sieros, druskos ir nitrato rūgščių.
- (d) Amonio nitrato trašų rinkos priežiūros sistemos nustatymas ir didelės koncentracijos azoto trašų pardavimo visuomenei ribojimas.
- (e) Galimybių visuomenei įsigyti grynojo nitrometano ribojimas. Jį įsigyti turėtų turėti teisę tik pramonės klientai pagal klientų pasitikėjimo programą.
- (f) Galimybių visuomenei įsigyti neflegmatizuoto natrio chlorato (skirto piktžolėms naikinti) ribojimas.
- (g) Visiško draudimo parduoti tam tikrus pirmtakus nepilnamečiams įvedimo ekonominio pagrįstumo ir pridėtinės vertės analizė.

Remiantis Nuolatinio komiteto darbu, susijusiu su tam tikro pirmtakų kiekio ir (arba) tam tikros koncentracijos pirmtakų pardavimo ribojimu, gali būti nustatyta pareiga registruoti pirkėjo tapatybę. Atsižvelgiant į atitinkamas duomenų apsaugos taisykles tokia informacija būtų prieinama teisės saugos institucijoms.

Galiausiai, atitinkamu kodeksu turėtų būti nustatytas sprogmenų pirmtakų sandėliavimo saugumo minimalus Europos standartas ir parengtos rekomendacijos pramonei.

7.3. Su pirmtakais susijusių sandorių kontrolės gerinimas

Trečiasis prioritetas susijęs su sandorių kontrole, kurią įvedus galėtų būti atskleisti piktavališki ketinimai. Nuolatinis sprogmenų pirmtakų komitetas taip pat turėtų apsvarstyti toliau nurodytas priemones.

Kiekvienoje valstybėje narėje turėtų veikti paprastas įspėjimo mechanizmas, leidžiantis bet kuriam tiekimo grandinės dalyviui pranešti atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms apie įtartinus sandorius arba vagystes. Turėtų būti sukurta pranešimo apie įtartinus sandorius sistema, palyginama su esamomis sistemomis, skirtomis narkotikų pirmtakams arba įtartiniais finansiniais sandoriais. Turėtų būti sukurta teisiškai privaloma sistema, kuria atitinkamai nacionalinei valdžios institucijai būtų galima pranešti apie bet kokius su pirmtakais susijusius sandorius, kurie galėtų būti laikomi įtartiniais. Turėtų būti parengtas pramonės ir mažmenininkų „elgesio kodeksas“, panašus į narkotikų pirmtakams skirtą EB kodeksą, kuriame būtų nurodyta, koks elgesys turėtų kelti įtarimą.

Turėtų būti įvertinta, ar naudinga sukurti schemą, skirtą kiekvienam mažmeninės prekybos sektoriuje parduodamam pirmtakui, pagal kurią visos pakuotės būtų paženklintos kodu, nurodančiu, kad medžiagos pirkimą gali reikėti registruoti. Galėtų būti apsvarstyta galimybė sukurti europinį simbolį, nurodantį, kad mažmeniniam pardavimui skirtas gaminytis turi būti registruojamas.

7.4. Sprogmenų ir pirotechnikos gaminių, kuriais prekiaujama rinkoje, kontrolės gerinimas

Šiuo metu visose valstybėse narėse veikia leidimų sistema, skirta su sprogmenimis dirbančioms įmonėms. Tačiau nekomercinei su sprogmenimis susijusiai veiklai skirtos leidimų sistemos dažnai nėra. Todėl reikia užtikrinti, kad kiekviena valstybė narė turėtų oficialią leidimų, reglamentavimo ir licencijavimo sistemą, skirtą sprogmenų gamybai, sandėliavimui, pardavimui, naudojimui ir laikymui, kuri būtų taikoma ir privatiems asmenims. Sistema turėtų būti taikoma tiek verslui, tiek nekomercinei veiklai.

Tais atvejais, kai surandama sprogmenų, kuriems neišduotas leidimas, būtina kuo greičiau nustatyti paskutinįjį oficialų šių sprogmenų savininką. Todėl valstybių narių teisėsaugos tarnyboms būtų labai naudinga, kad visi sprogmenys būtų paženklinti unikaliu europiniu žymeniu. Šiuo metu Komisija rengia tokio unikalaus ženklinimo sistemą ir greičiausiai bus pateiktas direktyvos pasiūlymas dėl civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų atpažinties ir susekamumo. Pagal siūlomą direktyvą visi sprogmenys būtų ženklinami unikaliu atpažinties žymeniu, pateiktu žmogaus skaitomu formatu ir brūkšniniu arba matricos kodais. Sistema turėtų būti pradėta įgyvendinti kuo greičiau.

Taip pat turėtų būti išnagrinėta pirotechnikos gaminių keliama grėsmė. Šie gaminiai gali būti naudojami savadarbiuose sprogstamuosiuose įtaisuose, todėl jų kontrolę reikia pagerinti. Nors pirotechnikos gaminiai nebuvo panaudoti teroristų išpuoliuose, jie buvo naudoti vykdant nusikalstamą veiką (pavyzdžiui, kaip savadarbių vamzdinių bombų dalys). 2007 m. balandžio

16 d. Taryba priėmė naują ES direktyvą dėl pirotechnikos gaminių². Šia priemone iš esmės sprendžiami saugos klausimai, nors į ją įtraukti ir tam tikri saugumo aspektai.

Šiuo metu nėra suderinto požiūrio į licencijavimo programas, skirtas dirbti su dideliais pirotechnikos gaminių kiekiais, todėl kai kuriose valstybėse narėse įmanoma dirbti dideliais pirotechninių medžiagų kiekiais be reguliavimo priežiūros, jeigu laikomasi atitinkamų sandėliavimo ir transportavimo reikalavimų. Šią spragą reikėtų užpildyti: pradėti taikyti suderintus ES reikalavimus didelių pirotechnikos gaminių kiekių licencijavimui ir darbui su jais.

7.5. Su sprogmenimis susijusių objektų saugumo gerinimas

Valstybių narių patirtis su sprogmenimis susijusių objektų saugumo srityje skirtinga ir jos taiko skirtingus metodus. Tačiau tai, kad didžiausios sprogmenų vagystės Europoje įvykdytos per pastaruosius dešimt metų verčia manyti, kad objektų saugumo srityje reikia daugiau pastangų. Reikia toliau derinti su sprogmenimis susijusių objektų saugumo lygį ES ir galbūt parengti bendrus minimalius standartus šioje srityje.

Visų pirma, visuose su sprogmenimis susijusiuose objektuose (gamybos, sandėliavimo, platinimo, naudojimo) turėtų būti įdiegti apsaugos planai (apsaugos valdymo sistemos). Šie apsaugos planai (apsaugos valdymo sistemos) turėtų būti pagrįsti rizikos vertinimu, juos įgyvendinant turėtų būti sukurtos operatyvinės apsaugos priemonės. Apsaugos planuose (apsaugos valdymo sistemose) turėtų būti nurodyti „atsakingi asmenys“ ir „apsaugos vadovas“. Nacionalinės valdžios institucijos turėtų turėti galimybę suteikti išimtis smulkiems vartotojams. Kalbant apie nuolatinius sandėliavimo įrenginius, taikomos būtinos priėjimo ribojimo ir aptikimo priemonės turėtų atitikti riziką ir standartinį klasifikavimą.

Antra, atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms turėtų būti nustatytas įpareigojimas nuolat informuoti sprogmenų gamintojus ir platintojus apie grėsmę regionuose.

Turėtų būti parengti reagavimo planai, pritaikyti esamam išpėjimo apie pavojų lygiui. Trečia, turi būti pagerinta žaliavų, naudojamų sprogmenų sudedamosioms dalims ir galutiniams produktams gaminti, apskaita. Apskaitos ir derinimo sistemos jau įdiegtos. Vis dėlto reikia užtikrinti, kad apie vagystes ir neatitikimus būtų sužinoma kuo greičiau.

Galiausiai, reikia imtis užduoties pagerinti mobiliųjų sprogmenų gaminimo įrenginių (toliau – MSGĮ) saugumą. Šiuo metu valstybėse narėse MSGĮ pagaminama daug civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų. Šitaip gaminant sprogmenis itin sustiprinama sauga, palyginti su gamyba gamyklose ir vėlesniu sprogmenų transportavimu. Tačiau MSGĮ saugumą vis tiek reikia pagerinti. MSGĮ pagamintų sprogmenų kiekis turėtų būti registruojamas bent dviejose nepriklausomose sistemose. Kiekvienas MSGĮ turėtų turėti elektroninį užraktą, kad jais nebūtų naudojama be leidimo; jais nesinaudojant mobilieji sprogmenų gaminimo įrenginiai turėtų būti pastatyti saugomose arba stebimose aikštelėse.

7.6. Darbuotojų tikrinimo saugumo tikslais gerinimas

Saugumo tikslais reikia tikrinti visus darbuotojus, dirbančius su sprogmenimis visoje tiekimo grandinėje (gaminant, sandėliuojant, transportuojant ir naudojant sprogmenis). Tai taikytina įmonių, turinčių licencijas dirbti su sprogmenimis, personalui, taip pat paslaugų įmonių

² Direktyva 2007/23/EB, OL L 154, 2007 6 14, p. 1.

personalui. Todėl visi darbuotojai, dirbantys gaminant, sandėliuojant, platinant ir naudojant sprogmenis, kurie turi priėjimą prie sprogmenų, turėtų būti patikrinti ir turėti oficialų leidimą dirbti su sprogmenimis.

7.7. Sprogmenų transportavimo saugumo gerinimas

Sprogmenų transportavimas yra ypatingai svarbi veikla, nes transportuojant sprogmenis kyla tiesioginio užpuolimo grėsmė arba rizika, kad sprogmenys bus neteisėtai nuvežti į kitą paskirties vietą. Todėl griežta transportuojamų sprogmenų saugumo tvarka turi būti pagrindinis bendro su sprogmenimis susijusio saugumo aspektas. Taigi visose EX/II ir EX/III³ tipo sprogmenis vežančiose transporto priemonėse turi būti įdiegti tam tikri saugumo didinimo sprendimai.

Turėtų būti pradėta diskusija, ar reikia peržiūrėti desensibilizuotų sprogstamųjų medžiagų klasifikavimą. Desensibilizuotos sprogstamosios medžiagos apima brizantines sprogstamąsias medžiagas, pavyzdžiui, RDX (ciklotrimetilnitriną) ir PETN (pentaeritritoltetranitrata), kurios paprastai priskiriamos JT pavojingų krovinių vežimo rekomendacijų 1-ai klasei, tačiau jas sumaišius su jautrią mažinančia medžiaga, jos gali būti priskiriamos šių rekomendacijų 4.1 klasei. Kadangi esama rizikos, kad desensibilizavimo procesu 1-ai klasei priskiriamų medžiagų keliamas pavojus nėra visiškai panaikinamas, reikia įvertinti, ar tokios desensibilizuotos sprogstamosios medžiagos turėtų būti priskiriamos 1-ai, o ne 4.1 klasei. Todėl reikėtų laiku peržiūrėti šių medžiagų klasifikavimą.

7.8. Informacijos, kaip neteisėtai pagaminti sprogmenis, teikimo ir kokybės mažinimas

Reikėtų nuodugniai išnagrinėti interneto panaudojimą informacijai apie bombų gaminimą skleisti. Vieną vertus, internetas naudingas visiems, nes jis suteikia galimybę pasinaudoti didžiuliais informacijos lobiais; kitą vertus, internetu gali būti piktnaudžiaujama siekiant skleisti informaciją piktavališkais tikslais. Būtina kovoti su neteisėtu informacijos ir medžiagos apie bombų gamybą platinimu internetu, paisant spaudos laisvės, žodžio laisvės ir informacijos laisvės. Reikėtų apsvarstyti bendras minimalias baudžiamąsias sankcijas už praktinių žinių apie bombų gamybą sklaidimą internetu. Komisija jau sprendžia šį klausimą peržiūredama pamatinį sprendimą dėl kovos su terorizmu⁴.

8. APTIKIMAS

Jeigu taikant prevencijos priemones nepasiekama norimų rezultatų arba jeigu tų priemonių nepaisoma, riziką, kad teroristai ir kiti nusikaltėliai panaudos sprogmenis piktavališkiems tikslams, galima sumažinti taikant aptikimo priemones ir metodus. Todėl reikia sukurti veiksmingas ir tikslas sprogmenų aptikimo priemones.

Būtinai visapusiškas požiūris į aptikimą. Jau taikoma keletas aptikimo būdų, kurie gali būti taikomi sprogmenims aptikti. Šie būdai apima sprogmenų aptikimo sistemas (SAS), rentgeno sistemas, sprogmenis aptikti išmokytus šunis, pėdsakų ir garų aptikimo sistemas. Tačiau

³ EX/II ir EX/III tipo transporto priemonės specialiai naudojamos pavojingiems kroviniams vežti.

⁴ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl kovos su terorizmu, OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

patirtis rodo, kad naudojant vieną aptikimo būdą norimų rezultatų galima ir nepasiekti. Todėl gali prireikti derinti įvairius metodus.

Pagrindiniai prioritetai yra šie:

- įvykių scenarijais pagrįsto metodo sukūrimas siekiant nustatyti prioritetus aptikimo srityje;
- minimalių aptikimo standartų sukūrimas;
- keitimosi informacija gerinimas;
- sertifikavimo, tikrinimo ir bandymų sistemų sukūrimas;
- geresnis aptikimo technologijų naudojimas specifinėse vietose.

Aviacijos saugumo srityje Komisija jau ėmėsi svarbių priemonių: nustatyti sprogmenų aptikimo įrangos eksploatacinių savybių ir naudojimo privalomi standartai. Reikėtų toliau dirbti šia kryptimi.

8.1. Įvykių scenarijais pagrįsto metodo sukūrimas siekiant nustatyti prioritetus aptikimo srityje

Sprogmenų aptikimo gerinimas – sudėtingas ir ilgas procesas, kuriame turi dalyvauti daug suinteresuotųjų šalių.

Svarbiausias uždavinys – suderinti teisėsaugos tarnybų reikalavimus aptikimo srityje su turimomis technologijomis ir produktais. Šį procesą galima palengvinti sukūriant įvykių scenarijais pagrįstą metodą, skirtą prioritetams aptikimo srityje nustatyti. Nustatant būsimos veiklos prioritetus pirmiausia būtina nustatyti atitinkamus įvykių scenarijus ir turimas technologijas, kurios gali būti tokių įvykių atveju. Tokie scenarijai padėtų sutelkti išteklius ir mokslinius tyrimus, o diskusijose dėmesį skirti konkrečioms klausimams bei problemoms; juos nustačius įvairios suinteresuotosios šalys visoje ES geriau suprastų problemą, įskaitant aptikimo laiko ir netikro bei tikro pavojaus signalų santykio problemas. Procesas palengvėtų subūrus darbo grupę, kuriai būtų pavesta nustatyti ir aptarti atitinkamus įvykių scenarijus ir taikytinus aptikimo reikalavimus. Atsižvelgiant į aptariamų klausimų aktualumą, grupę sudarytų valstybių narių ir Komisijos atstovai. Tačiau sprendžiant kai kuriuos klausimus grupėje galėtų dalyvauti privačiojo sektoriaus ir mokslo atstovai. Tokiais atvejais turėtų būti laikomasi atitinkamų saugumo sąlygų, pavyzdžiui, dalyviai turėtų būti tikrinami, turėtų būti užtikrinta patalpų apsauga.

8.2. Minimalių aptikimo standartų sukūrimas

Standartų kūrimas yra ekonomiškai efektyvus ir veiksmingas būdas aptikimo įrangos veikimui pagerinti. Nepaisant atlikto darbo aviacijos saugumo srityje, ES turėtų būti nustatyti minimalūs aptikimo standartai. Vystantis technologijoms šie standartai būtų atnaujinami. Standartai gali būti kuriami įvairiais būdais: jie gali būti nustatomi teisės aktais arba juos gali nustatyti Europos standartizacijos komitetas. Metodo pasirinkimas priklausys nuo saugumo reikalavimų ir suinteresuotųjų šalių pageidavimų.

8.3. Keitimosi informacija gerinimas

Kuriant geresnius aptikimo sprendimus reikia, kad glaudžiai bendradarbiautų privatusis ir viešasis sektoriai. Reikia pagerinti keitimąsi informacija tarp aptikimo srityje dirbančių subjektų: teisėsaugos tarnybų ir atitinkamų apsaugos darbuotojų, kuriems pavesta fiziškai ieškoti sprogmenų įvairiose vietose, taip pat teisėsaugos institucijų bei apsaugos darbuotojų ir aptikimo įrangos gamintojų.

Aptikimas gali būti veiksmingas tik jeigu apsaugos darbuotojams, kuriems pavesta fiziškai ieškoti sprogmenų bus teikiama atnaujinta ir svarbi informacija apie grėsmes. Teroristai gali naudoti įvairių tipų sprogmenis, todėl apsaugos darbuotojai turėtų gauti naujausią informaciją apie susijusias grėsmes ir galimus įvykių scenarijus. Tai ypač aktualu oro uostų darbuotojams. Oro uostų apsaugos darbuotojams turėtų būti nuolat teikiama naujausia informacija apie teroristų veikimo būdus, taip pat kita informacija apie grėsmę. Šiuo požiūriu būtinas atitinkamo lygio darbuotojų tikrinimas saugumo tikslais.

Jeigu sprogmenų aptikimo įrangos gamintojams bus teikiami mokymo duomenys ir susijusi informacija apie tam tikro tipo sprogmenis, bus itin palengvintas geresnių sprendimų kūrimo procesas. Daugeliu atvejų sprogmenų aptikimo įrangos gamintojai neturi galimybių naudotis tam tikrais sprogmenimis arba neturi pakankamo jų kiekio. Gamintojui turėtų būti pranešta, jeigu tam tikromis aplinkybėmis aptikimo įranga turi pajėgumo trūkumą, kad jį būtų galima pašalinti. Tai galėtų būti pateikiama kaip konkreti grįžtamoji informacija, neturėtų būti siekiama, kad įrangos tiekėjo įranga lengviau praeitų atitinkamus kontrolinius patikrinimus.

Aptikimo srities ekspertų darbas galėtų dar palengvėti sukūrus ES rinkoje esančių sprogmenų specifikacijų riboto naudojimo duomenų bazę. Joje būtų pateiktos sprogmenų specifikacijos, kurių reikia ekspertizės atliekantiems specialistams ir aptikimo srities ekspertams. Šiuo tikslu galėtų būti pritaikyti esami licencijavimo reikalavimai, vėliau galėtų būti išplėsti informacijos reikalavimai.

Sprogmenų aptikimo srityje galėtų būti sukurtos ir kitos priemonės: galėtų būti parengtas praktinis aptikimo vadovas (galutiniams vartotojams) ir sukurtas sprogmenų aptikimo srities ekspertų tinklas.

8.4. Sprogmenų aptikimo sistemų sertifikavimo, tikrinimo ir bandymų sistemų sukūrimas ES

Turėtų būti sukurtos visoje ES taikomos sprogmenų aptikimo sprendimų sertifikavimo, tikrinimo ir bandymų sistemos. Sąnaudų požiūriu tokios sistemos turėtų svarbių privalumų, nes būtų išvengta veiklos dubliavimo valstybėse narėse, dėl kurio švaistomi viešojo ir privačiojo sektorių ištekliai. Be to, tokios sistemos suteiktų galimybę valstybėms narėms, neturinčioms nuosavų sertifikavimo pajėgumų, naudotis atitinkama sertifikavimo informacija. Įdiegus bendras sertifikavimo, tikrinimo ir bandymų sistemas, valdžios institucijos nebūtų taip priklausomos nuo aptikimo įrangos gamintojų pateiktos informacijos, o savo sprendimus galėtų pagrįsti objektyviais rezultatais. Galiausiai, tokios programos būtų naudingos privačiajam sektoriui, nes jos suteiktų galimybę gamintojams efektyviau pardavinėti savo produktus. Galėtų būti apsvarstytas sertifikavimo, tikrinimo ir bandymų procesų standartizavimas, kad jame dalyvaujantiems subjektams būtų užtikrinta vienoda kokybė.

Kalbant apie sertifikavimą, reikia įdiegti sistemą, kurią taikant būtų įvertinta, ar sprogmenų aptikimo sprendimas atitinka tam tikrus priimtus standartus. Šį sertifikavimo procesą vykdytų

patvirtintos laboratorijos (organizacijos) valstybėse narėse, ir jis būtų pripažįstamas visose valstybėse narėse.

Turėtų būti sukurta visoje ES taikoma tikrinimo sistema siekiant įvertinti bendrą konkretaus aptikimo sprendimo veikimą. Pagal tokią programą valdžios institucijoms ir atitinkamiems institutams valstybėse narėse būtų sukurta keitimosi tikrinimo rezultatais sistema. Valdžios institucijoms ir kitoms suinteresuotosioms šalims būtų naudinga kaupti nepriklausomų tikrinimų metu surinktą informaciją apie aptikimo sprendimų veikimą, nes ji padėtų priimti sprendimus vykdant viešųjų pirkimų procedūras.

Galiausiai, turėtų būti sukurta visoje ES taikoma aptikimo sprendimų bandymų sistema, pagal kurią taikant identiškus arba labai panašius scenarijus būtų galima įvertinti daugelio naujų aptikimo technologijų veikimą. Taikant tokią sistemą būtų lengviau palyginti skirtingas technologijas, kurias pateikia įvairūs sprendimų teikėjai. Bandymų sistema būtų siekiama nustatyti, kurie sprendimai ir technologijos galėtų būti veiksmingi, taip pat padėti jiems patekti į rinką.

8.5. Geresnis aptikimo technologijų naudojimas specifinėse vietose

Sprogmenų aptikimo technologijas reikia geriau naudoti specifinėse vietose. Visų pirma reikėtų nuodugniau išnagrinėti padėtį oro uostuose, kitose transporto paslaugas teikiančiose bei viešose įstaigose, kurios galėtų būti potencialiai laikomos ypatingos svarbos infrastruktūros objektais. Jau daug padaryta sprogmenų aptikimo srityje specifinėse vietose, pavyzdžiui, nustatytos sprogmenų aptikimo įrangos oro uostuose eksploatacinių savybių ir naudojimo ES taisyklės. Šį darbą reikėtų nuolat remti, vertinti, stiprinti ir prireikus atnaujinti. Reikėtų prisiminti, kad būtina minimaliai sumažinti naujų aptikimo technologijų poveikį keliautojams išlaikant atitinkamą saugumo lygį. Reikėtų apsvarstyti, ar kitose aptariamose srityse nereikėtų dirbti panašiai, pavyzdžiui, apsvarstyti kitus transportavimo būdus remiantis atitinkamais įvykių scenarijais ir grėsmės vertinimu.

9. PARENGTIS IR REAGAVIMAS

Tuo atveju, kai prevencinės priemonės nėra veiksmingos, o sprogmenys neaptinkami laiku, turi būti įdiegtos tinkamos reagavimo sistemos. Akivaizdu, kad už reagavimą atsakingos atitinkamos valdžios institucijos kiekvienoje valstybėje narėje. Vis dėlto tam tikrose srityse ES dalyvavimas būtų naudingas, ypač keičiantis informacija ir gerą patirtimi parengties ir reagavimo priemonių taikymo srityje, taip pat informacija, kurios reikia, kad nusikaltėliai būtų patraukti atsakomybėn.

Pagrindiniai prioritetai parengties ir reagavimo srityje būtų tokie:

- valstybių narių keitimosi informacija ir gerą patirtimi gerinimas;
- grėsmės vertinimų rengimas;
- specialių parengties ir reagavimo priemonių, skirtų teroristinių išpuolių naudojant sprogmenis grėsmės atvejams, sukūrimas.

9.1. Valstybių narių keitimosi informacija ir gerąja patirtimi gerinimas

Turėtų būti sukurtas Europos sprogmenų neutralizavimo tinklas, skirtas keistis informacija ir tarpusavio pasitikėjimui stiprinti. Sukūrus šį tinklą, būtų padedama skleisti gerąją patirtį, organizuoti bendrus mokymus ir suteikti visoms suinteresuotosioms šalims informacijos apie naujausius įvykius.

Mažiau patyrusioms valstybėms narėms tiriamoje vietoje surastas didelis cheminių medžiagų kiekis gali tapti nelengvu uždaviniu. Pagerinus keitimąsi informacija sprogmenų neutralizavimo specialistams šiose šalyse būtų lengviau dirbti, nes kai kurie iš jų neturi pakankamai įrangos, kad galėtų dirbti su nesprogusiais sprogmenimis, kad juos neutralizuotų ir paimtų pavyzdžius laboratoriniams tyrimams ir atpažinimui.

9.2. Grėsmės vertinimų rengimas

Valstybės narės turėtų apsvarstyti, ar reikia atlikti specialų su sprogmenimis susijusios grėsmės vertinimą. Reguliariai atliekami su specialiais terorizmo aspektais susiję grėsmės vertinimai. Reikėtų nuodugniau apsvarstyti, ar reikalingas specialus su sprogmenimis susijusios grėsmės vertinimas.

9.3. Specialių parengties ir reagavimo priemonių, skirtų teroristinių išpuolių naudojant sprogmenis grėsmės atvejams, sukūrimas

Teroristai gali naudoti mobiliuosius telefonus sprogstamajam įtaisui detonuoti. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisėsaugos institucijos turėtų galimybę pareikalauti, kad mobiliojo ryšio teikėjai nutrauktų mobiliojo ryšio paslaugas atitinkamose vietovėse.

10. STEBĖJIMAS

Stebėjimas turėtų būti pagrindinis elementas vertinant Saugumo, susijusio su sprogmenimis, didinimo ES veiksmų plano įgyvendinimą. Kiekviena valstybė narė Komisijai kasmet turėtų pateikti informaciją apie šio veiksmų plano įgyvendinimo pažangą. Remdamasi valstybių narių ataskaitomis, Komisija reguliariai vertins veiksmų plano įgyvendinimą, kad nustatytų tolesnes priemones, kurių reikia imtis, ir atrinktų naujus prioritetus.

Turėtų būti atliekamas tarpusavio vertinimas, kad būtų įvertintas veiksmų plano įgyvendinimas ir geriau būtų keičiamasi gerąja patirtimi.

11. FINANSAVIMAS

Su sprogmenimis susijęs saugumas yra Komisijos prioritetinė sritis, todėl jai gali būti skirtas ES finansavimas. Veiklai su sprogmenimis susijusio saugumo srityje finansuoti bus skirtos specialios lėšos pagal programą „Nusikalstamumo prevencija ir kova su nusikalstamumu“ ir pagal 7-ąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (toliau – 7BP).

Su sprogmenų aptikimu ir atpažintimi susiję mokslinių tyrimų projektai remiami pagal 10-ąją 7BP temą, skirtą saugumo tyrimams. Be to, numatyta, kad pagal 10 temą bus finansuojamas demonstracinis projektas, skirtas cheminėms, biologinėms, radiologinėms, branduolinėms

medžiagoms ir sprogmenims (CBRNE). Be to, sukurtas Europos saugumo tyrimų ir naujovių forumas (ESTNF)⁵, kuris parengs trumpo ir ilgo laikotarpio bendrą saugumo tyrimų ir naujovių darbotvarkę, kurią įgyvendinant dalyvaus visos Europos suinteresuotosios šalys, atstovaujantys tiekėjus ir vartotojus. Šioje darbotvarkėje turėtų būti pateiktos tyrimų gairės, paremtos būsima viešojo ir privačiojo sektorių galutinių vartotojų poreikiais ir moderniausiomis saugumo technologijomis. Komisija užtikrins, kad veikla su sprogmenimis susijusio saugumo didinimo srityje būtų susieta su atitinkamomis ESTNF darbo grupėmis.

2007 m. vasario 12 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė 2007–2013 m. laikotarpiui skirtą specialiąją programą „Nusikalstamumo prevencija ir kova su nusikalstamumu“, kurios biudžetą sudaro apie 745 mln. EUR.

Šia programa skiriama finansinė parama pagal Europos Sąjungos sutarties VI antraštinę dalį vykdomai veiklai, susijusiai su visų tipų nusikaltimais (visų pirma terorizmu, prekyba žmonėmis, nusikaltimais vaikams, neteisėta prekyba narkotikais bei ginklais, korupcija ir sukčiavimu). Viena iš specialių šios programos sričių – su sprogmenimis susijęs saugumas.

Finansavimas bus skiriamas specialioms, Komisijos kasmet nustatomiems prioritetams.

12. IŠVADA

Kova su sprogstamųjų įtaisų naudojimu teroristiniams tikslams ir toliau bus Komisijos prioritetas saugumo srityje. Saugumo, susijusio su sprogmenimis, didinimo veiksmų planas bus svarus indėlis siekiant šio tikslo.

Visos veiksmų plane nustatytos priemonės bus vertinamos ateinančiais metais. Keletas šių priemonių turės būti įgyvendinamos prioritetine tvarka, taip pat turės būti sukurtas:

- Europos sprogmenų neutralizavimo tinklas;
- Išankstinio perspėjimo apie sprogmenis sistema;
- Europos bombų duomenų sistema;
- Nuolatinis sprogmenų pirmtakų ekspertų komitetas;
- Sprogmenų aptikimo darbo grupė.

Europos sprogmenų neutralizavimo tinklas, Išankstinio perspėjimo apie sprogmenis sistema ir Europos bombų duomenų sistema bus kuriami finansuojant ES lėšomis, stengiantis kuo greičiau pagerinti valstybių narių keitimąsi su sprogmenimis susijusia informacija.

Nuolatinis sprogmenų pirmtakų ekspertų komitetas ir Sprogmenų aptikimo darbo grupė taip pat turi būti sukurti prioritetine tvarka, kad atitinkami ekspertai galėtų išsamiai aptarti priemones, kurių reikia imtis dėl sprogmenų pirmtakų ir sprogmenų aptikimo sistemų.

Įgyvendindama veiksmų planą, Komisija taip pat skirs finansavimą veiklai sprogmenų srityje.

⁵ ESTNF sukūrimas paskelbtas Komisijos komunikate dėl viešojo ir privačiojo sektorių dialogo Europos saugumo tyrimų ir naujovių srityje (COM(2007)511 galutinis, 2007 9 11).

Annex 1 – Action Plan on Enhancing the Security of Explosives

Horizontal measures

No.	Measure/Action	Competent body	Deadline	Status/Observations
<i>Priority 1: Improve the exchange of timely information and best practices</i>				
1.1.1	<p>Establish an Early Warning System concerning explosives</p> <p>Such a system would be used in order to exchange information concerning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Immediate threats; • Theft of explosives (any kind); • Theft of detonators; • Theft of precursors; (to be discussed) • Suspicious transactions; • Discovery of new modi operandi <p>The system should be available in particular to Member States public security authorities (national contact points), Europol and all operational EOD units.</p>	MS/Europol/Commission	End 2008	Task Force Recommendation No. 39 and 40
1.1.2	<p>Create a European Bomb Data System</p> <p>The system should provide a common EU instrument enabling authorised governmental bodies at EU and Member States level to have 24/7 access to relevant information on incidents involving explosive devices.</p> <p>At least all operational EOD units in the Member States should have access to the database. Other competent authorities in the Member States should also be given access in line with national law.</p> <p>Competent units or bodies of the Member States should be strongly obliged to provide all necessary information for inclusion in the database.</p>	Europol/MS/Commission	End 2008	Task Force Recommendation No. 35, 36, 37

1.1.3	Regularly (every two years) organise an event on the security of explosives covering all relevant issues. Such an event/conference should involving officials from both the public and private sectors.	Commission	Ongoing every two years	Task Force Recommendation No. 50
1.1.4	Engage in dialogue and exchange of best practices with external partners The raising of security standards outside of the EU, in particular in ENP countries, should be encouraged.	MS/Commission	Ongoing	
Priority 2: Step-up explosives-related research				
1.2.1	Improve the aggregation and spread of research results both at EU level as well as at national level across the EU Member States	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 49
1.2.2	Perform further research on improvised explosive devices and their properties	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 47
1.2.3	Perform further research on the detection of explosives and precursors including through the use of additives. Enhancing both detectability and traceability should be considered.	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 47
1.2.4	Perform further research on mobile explosives testing kits	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 47
1.2.5	Perform further research to find inhibitors which could be added to precursors to explosives to prevent them being used to manufacture explosive devices	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 48
1.2.6	Perform further research concerning the detection of Improvised Explosive Devices at airports. Special focus should be given to research on the detection of liquid explosives.	MS/Commission	Ongoing Progress to be assessed annually	Task Force Recommendation No. 31

1.2.7	Support further research in order to find technical solutions for Member State authorities to jam mobile phone signals in threatened areas	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 45
-------	---	---------------	---------	----------------------------------

Prevention measures

No.	Measure/Action	Competent body	Deadline	Status/Observations
<i>Priority 1: Improve staff awareness concerning precursors</i>				
2.1.1	Public authorities to provide security information to the entire precursor supply chain, from manufacturers to the retailers, first responders (police, fire-departments, bomb-squads) and educational establishments to focus attention on products of concern.	MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 1
2.1.2	Campaigns should be conducted to raise staff-awareness of the threat all along the supply chain amongst manufacturers, formulators, distributors and retailers of precursors.	MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 3
<i>Priority 2: Improve the regulation of explosives precursors available on the market</i>				
2.2.1	<p>The establishment of a system to consider measures and prepare recommendations concerning the regulation of explosives precursors available on the market.</p> <p>Such a system should include the establishment of a Standing Committee of Experts tasked with identifying the risks associated with various precursors and recommending appropriate actions to the Commission. The Committee should consider and/or monitor the following issues:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Development of suitable additives and promotion of the use of these additives to precursors in order to prevent their use in explosives, when it is technically possible. • Restrictions on concentration concerning the sale of certain precursors to end-users. • A complete ban on concentrated strong acids to EU consumer markets (non-professional markets) when a substitute giving an equal use is technically possible: sulphuric, hydrochloric and nitric acids in particular. 	Commission/MS	Start by end of 2007 Ongoing	Task Force Recommendation No. 4

	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction of a voluntary market surveillance scheme for ammonium nitrate fertilizers and restricting the sale of high nitrogen fertilizers to the general public. • Limiting the availability of pure nitromethane to the general public. It should be available to industrial customers via a suitable customer qualification scheme. • Restrictions on access of the general public to unphlegmatized sodium chlorate (weed killer). • The feasibility and added value of introducing a complete ban on selling certain precursors to minors. <p>The work of the Committee should take into account the detailed measures proposed in the Explosives Security Experts Task Force report.</p> <p>In order to avoid duplicating existing measures or adding unnecessarily to the burden faced by legitimate business, it is important that account is also taken of existing controls on similarly sensitive items. Trading in explosive materials, such as acetone, hydrochloric and sulphuric acid is already covered by the existing Community drug precursor legislation. This legislation offers effective controls and must be taken into consideration before new mechanisms are proposed. To be effective controls will have to apply to imports, exports, transit and intra-Community movements.</p>			
2.2.2	<p>Introduce a system for the recording of the identity of the buyer of precursors above certain quantities and/or concentrations. The records should be available to the law enforcement authorities on request or provided to the national contact point in case of suspicious transactions. All relevant data protection rules should apply.</p> <p>The relevant quantities and/or concentrations would be set based on the work of the Standing Committee of Experts.</p>	Commission/MS	<p>Start in 2008</p> <p>Assess the need to setup a concrete system by end 2008</p>	Task Force Recommendation No. 7
2.2.3	<p>A European minimum standard and industrial guidance by way of an appropriate code should be defined concerning the security of storage of explosives precursors</p>	Commission/MS	End 2008	Task Force Recommendation No. 8

	It should not be in conflict with other Regulations.			
Priority 3: Improve the control over transactions involving precursors				
2.3.1	<p>Establish a system of reporting suspicious transactions</p> <p>Simple means should exist for anyone within the supply chain to alert the relevant national authority if they see a transaction or theft which they suspect to have been made with the intention of illegally fabricating explosives.</p> <p>A binding system could be considered concerning the notification to the relevant national authority of any transactions involving the products on the list which can be considered suspicious. A “code of conduct”, similar to the EC code for drug precursors, should be developed, for industry and retailers, identifying the behaviours which may give rise to suspicion.</p>	MS/Commission	<p>Start in 2008</p> <p>Assess the need to setup a concrete system by end 2008</p>	Task Force Recommendation No. 2, 5, 6
2.3.2	<p>Assessing the benefits of creating a scheme for each precursor handled by the retail sector, under which all packaging would be labelled with a code specifying that the purchase of the substance may be subject to registration</p> <p>The possibility of designing a European symbol to indicate that the product for retail sale is subject to registration could be considered.</p>	MS/Commission	2008	Task Force Recommendation No. 9
Priority 4: Improve the control over explosives available on the market and pyrotechnic articles				
2.4.1	<p>Ensure that each Member States has formal systems for authorising, regulating and licensing the manufacture, storage, sale, use and possession of explosives including by private persons.</p> <p>This shall apply to companies as well as to non-commercial activities.</p>	MS	2009	Task Force Recommendation No. 21
2.4.2	<p>Ensure the identification and tracing of explosives based on the system proposed in the draft Commission Directive on the identification and traceability of explosives for civil use (Traceability</p>	Commission/MS	End 2007	Task Force Recommendation No. 22

	Directive).			
2.4.3	<p>Harmonise EU requirements for the licensing and handling of large amounts of pyrotechnic articles</p> <p>The lack of any harmonised approach towards licensing schemes to handle large quantities of pyrotechnic articles means that it is possible to handle such materials without regulatory oversight as long storage and transport requirements are met. Such a security gap should be closed.</p>	Commission/MS	End 2009	Task Force Recommendation No. 43
<i>Priority 5: Improve the security of explosives facilities</i>				
2.5.1	<p>Introduce effective Security Plans/Security Management Systems at all explosives facilities (manufacturing, storing, distributing and using)</p> <p>Ensure that the levels of necessary access prevention and detection provisions in fixed storage facilities should be proportional to the risk and should be subject to a standard classification.</p>	MS	<p>Launch debate in 2008</p> <p>Ongoing</p>	Task Force Recommendation No. 12 and 14
2.5.2	<p>Introduce an obligation for the relevant national authorities to keep explosives manufacturers and distributors informed as to the regional threat at all times</p> <p>Response plans should be developed tuned to the level of alert present.</p>	MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 13
2.5.3	<p>Raw materials used in the manufacture of bulk explosives and finished product should be periodically accounted for and reconciled as approved by the National Authorities.</p> <p>This applies to all factories manufacturing bulk explosives. The relevant periods should not be long so that any losses, thefts and inconsistencies are recognized as quickly as possible.</p>	MS	2009	Task Force Recommendation No. 20
2.5.4	<p>Improve the security of Mobile Explosive Manufacturing Units (MEMUs). Amend the European Agreement on the International</p>	Commission/MS	End 2009	Task Force Recommendation No. 15, 16, 17

	<p>carriage of dangerous goods by road (ADR) by end of 2009.</p> <p>The following specific actions should be undertaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • The amount of explosives produced on MEMUs should be ascertained by two independent systems. At least one of these should be fitted on the truck. • Each MEMU should be fitted with process locks to prevent unauthorised use • Loaded MEMUs should be parked on a site which is guarded or monitored when they are not in use. 			
<i>Priority 6: Improve the security vetting of personnel</i>				
2.6.1	<p>All personnel employed in the manufacturing, storage, distribution and use of explosives, and who have access to explosives, should be vetted (external checks by relevant national authorities under applicable national regulations) and hold a formal authorisation to have access to explosives.</p>	MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 11
<i>Priority 7: Improve the security of the transport of explosives</i>				
2.7.1	<p>All EX/II and EX/III vehicles carrying explosives should be equipped with certain security enhancement solutions. Amend the European Agreement on the International carriage of dangerous goods by road (ADR) by end of 2009.</p> <p>These security solutions include:</p> <p>1) be fitted with 24 hour, remote monitoring systems (e.g. GPS based systems), that are monitored by an appropriately resourced monitoring station. The Monitoring systems (including the Monitoring Station) must reliably enable where technically possible:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vehicle location to be identified • Alarm activation if vehicle is moved from specified location at certain times • Alarm activation if specified compartments are opened at certain times and/or at unauthorised locations. 	Commission/MS	2009	Task Force Recommendation No. 18

	<ul style="list-style-type: none"> • A duress and/or a panic alarm facility. <ol style="list-style-type: none"> 2) be capable of immobilising the engine remotely if safe and applicable subject to the Vienna Convention 3) be fitted with an anti theft system. 4) have sufficiently secure compartments for explosives 5) be fitted with a means of communication <p>have a recognised marking affixed to the roof of the vehicle, to a specified size and description.</p>			
2.7.2	<p>Launch a debate on the need to review the classification of “desensitized explosives”</p> <p>This should be done with a view to making sure that future transport regulations (GHS-system) continue to cover such substances.</p>	Commission/MS	Immediately End 2007	Task Force Recommendation No. 19
<i>Priority 8: Reduce the supply and quality of information on how to illicitly manufacture explosives</i>				
2.8.1	Limit the illicit spread of bomb-making information over the Internet	MS/Commission	ongoing	Task Force Recommendation No. 41
2.8.2	Harmonize criminal sanctions for distributing bomb-making experience over the Internet	MS/Commission	End 2008	Task Force Recommendation No. 41

Detection measures

No.	Measure/Action	Competent body	Deadline	Status/Observations
<i>Priority 1: Establish a scenario-based approach to identifying work priorities in the detection field</i>				
3.1.1	<p>Setup a working group tasked with developing and discussing detection related scenarios, and then identifying detection technology requirements for the scenarios.</p> <p>The working group would be composed of Member State and Commission representatives.</p>	Commission/MS	As soon as possible	Task Force Recommendation No. 23
3.1.2	<p>Create a matrix of what is desired and of what is currently possible in terms of the detection of explosives for each of the scenarios created by the working group.</p>	Commission/MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 24
<i>Priority 2: Developing minimum detection standards</i>				
3.2.1	<p>Develop minimum detection standards based on relevant scenarios and threat assessment</p> <p>These standards should be updated as technology evolves</p>	MS/Commission	Ongoing	Task Force Recommendation No. 25
<i>Priority 3: Improving the exchange of information</i>				
3.3.1	<p>Ensure that the security staff (in particular at airports) are provided on a continuous basis with up-to-date information on relevant parts of new terrorist modi operandi or other appropriate threat information.</p> <p>For airport security, this should complement the obligations for training security staff set out in §12.2 of the Annex to the EU Regulation 2320/2002 establishing common rules in the field of civil aviation security.</p>	MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 42

3.3.2	Assess and improve where necessary the situation as regards the availability of training data and other information/feedback for manufacturers of detection solutions	Commission/MS	End 2009	Task Force Recommendation No. 30
3.3.3	Create a database containing the specifications of explosives produced within the EU The database(s) would target specifications of explosives needed by the forensic community and by the experts on detection.	Commission/MS	End 2010	Task Force Recommendation No. 32
3.3.4	Create a practitioner (end-user) focused handbook concerning detection The handbook would be classified at an appropriate level.	Commission/MS	End 2008	Task Force Recommendation No. 33
3.3.5	Create a network of experts on the detection of explosives	Commission/MS	End 2008	Task Force Recommendation No. 34
<i>Priority 4: Establish EU-wide certification, testing and trialling schemes for the detection of explosives</i>				
3.4.1	Create a European wide certification scheme for explosives detection solutions	Commission/MS	End 2009	Task Force Recommendation No. 26
3.4.2	Create a European wide testing scheme for explosives detection solutions Under the scheme relevant authorities and institutes would be able to exchange test results.	Commission/MS	End 2009	Task Force Recommendation No. 27
3.4.3	Create a European wide trialling scheme for explosives detection solutions Such a system should be supported by an EU programme and should allow for conducting performance trials under realistic conditions in same or similar scenarios.	Commission/MS	End 2009	Task Force Recommendation No. 28
3.4.4	Assess the need for the development of standardized procedures and	Commission/MS	End 2008	Task Force Recommendation No. 29

	processes concerning certification, testing and trialling processes			
<i>Priority 5: Make better use of detection technologies in specific locations</i>				
3.5.1	<p>Improve the use of detection technologies at airports, other modes of transportation and other public facilities.</p> <p>Further developments in this field should be supported. The situation should be evaluated and assessed on a continuous basis, and updated as the need arises.</p>	Commission/MS	Ongoing	Task Force Recommendation No. 31

Preparedness and response measures

No.	Measure/Action	Competent body	Deadline	Status/Observations
Priority 1: Improve the exchange of information and best-practices among the relevant Member State authorities				
4.1.1	<p>Establish a European Explosive Ordnance Disposal Network (EOD Network)</p> <p>The system should facilitate information sharing and trust building. It should contribute to the identification of best practice, the organisation of joint training exercises, and keeping EOD units up to date concerning the latest developments of relevance to the sector.</p> <p>The network should be made available to all EOD-Units (police, governmental and military) dealing with explosives with the MS.</p> <p>The use of EU funding to establish the network should be assessed.</p>	MS/Europol/Commission	End 2008	Task Force Recommendation No. 38
4.1.2	<p>Exchange information and assistance on dealing with big amounts of chemicals found at a scene under investigation</p> <p>Such exchange would assist EOD experts and could take place through the EOD network.</p>	MS	ongoing	Task Force Recommendation No. 47
Priority 2: Develop threat assessments				
4.2.1	Consider developing specialised threat assessments on explosives	MS/Europol/Council	ongoing	Task Force Report section 4.10
Priority 3: Develop specific preparedness and response measures for terrorist threats using explosives				
4.3.1	<p>Create the possibility for relevant law enforcement authorities to request providers to shut down mobile phone antennas in the case of a threat of a terrorist attack</p> <p>In a situation where there are reasons to believe that mobile phones will</p>	MS/(Commission)	Ongoing	Task Force Recommendation No. 44 and 46

	<p>be used as firing switches, the responsible law enforcement authorities should be able to request providers to shut down relevant antennas.</p> <p>Relevant experiences, skills and best practices should be exchanged among the Member States via the EOD-Units network in this area.</p>			
--	---	--	--	--